

Bijlage 4: Het pest protocol (protocol gewenst/ongewenst gedrag)

Belangrijk uitgangspunt van dit protocol is dat positief gedrag gezien en gestimuleerd wordt en dat we voor het ongewenste gedrag de helpende hand bieden; oplossingsgericht. Het pedagogisch klimaat is een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van kinderen en coaches op school. Een goed pedagogisch klimaat draagt bij aan het welbevinden van kinderen en leraren en leidt tot betere resultaten en meer werkplezier. Dit protocol gaat over te nemen maatregelen die gewenst gedrag bevorderen. In het protocol staat het 'Stappenplan in een groepssituatie' en het 'Stappenplan als bovenstaande groepssituatie aanhoudt' waarin vast staat wie, wanneer, welke acties onderneemt. Vooral van groot belang is verslaglegging, openheid en samenwerking door alle betrokken partijen. Hieronder staan de stappen/fasen vermeld die in werking treden als een leerling wordt gepest. Afhankelijk van de situatie doorlopen kinderen 1 of alle 5 fasen van het protocol.

5 fasen

Gedrag	Sanctie	Door wie
1 Eenmalig geconstateerd pestgedrag	Gesprek over omgangsregels. Pedagogisch gesprek: bewustwording van wat hij/zij het gepeste kind aan doet Ingaan op eventuele sancties	Coach
2 Pesten blijft 3x doorgaan	Een duidelijk gesprek waarin gedrag wordt begrensd. Mondeling wordt heel helder gesteld welk gedrag niet toegestaan is. Wij houden dit gesprek kort en tot de point. Wij maken afspraken met het kind over gedragsveranderingen. Dit doen we middels afspraken op papier voor een periode van 6-8 weken. Een gesprek met de ouders naar aanleiding van de drie notaties. Na 6- 8 weken een evaluatiegesprek met de ouders naar aanleiding van de gemaakte afspraken.	Coach Intern begeleider en directie worden ingelicht.
3 Pesten blijft toch doorgaan	Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties en eerdere gesprekken met ouders op niets uitgelopen zijn. De medewerking van de ouders wordt <i>nadrukkelijk</i> gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de incidenten registratie en	Coach Intern Begeleider en /of directie coördineert

	<p>de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem</p> <p>Van het gesprek wordt een verslag gemaakt. - afspraken over te verwachten gedrag worden schriftelijk vastgelegd en getekend</p> <p>Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of maatschappelijk werk.</p>	
4 Negatief gedrag blijft gehandhaafd.	<p>Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Eventueel wordt door een tijdelijke schorsing buiten de klas gekozen. De leerling is dan wel op school, maakt werk maar zit in een andere ruimte waar hij/zij onder toezicht werkt. De leerling heeft geen speel pauze.</p>	<p>Coach</p> <p>Intern-begeleider</p> <p>Directie coördineert</p>
5 Geen verbetering merkbaar.	<p>In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.</p>	<p>Directie initieert.</p> <p>in overleg met het schoolbestuur</p>

Bijlage 5: Begripsomschrijving; plagen en pesten: wat is het verschil?

Hieronder wordt een heldere omschrijving gegeven van wat wij op school verstaan onder pesten. Er worden concrete voorbeelden gegeven zodat daar geen discussie over ontstaat tussen de betrokken partijen. Als de partijen het eens zijn wat pesten is, kunnen we daadwerkelijk werken aan de aanpak van pesten.

Pesten

- gebeurt met opzet, veelal met voorbedachten rade;
- met de bedoeling iemand de kwetsen;
- gebeurt meer dan eens, systematisch;
- de pestkop voelt zich machtiger dan de gepeste;
- meestal een groep (pestkop, meelopers en supporters) tegen een geïsoleerd slachtoffer;
- een vaste structuur: de pestkoppen zijn meestal dezelfde kinderen, de kinderen die gepest worden ook;
- er kunnen nare gevolgen zijn voor het gepeste kind;
- de relatie tussen pestkop en gepeste herstelt traag en moeilijk nadien;
- het gepeste kind voelt dat hij/zij niet meer bij de groep hoort;

- de groep lijdt onder het onveilige gevoel als gevolg van het probleem.

Plagen

- gebeurt onbezonnen, spontaan;
- heeft geen kwade bijbedoelingen;
- duurt niet lang (onregelmatig); speelt zich af tussen 'gelijken';
- meestal is het verdraagbaar of plezierig ("Plagen is om kusjes vragen") maar het kan ook kwetsend overkomen;
- meestal één tegen één;
- nu eens plaagt de ene, dan weer de andere;
- de relaties worden nadien onmiddellijk weer herstelt;
- het geplaagde kind blijft volwaardig lid van de groep;
- de groep lijdt er niet onder.

Kortom: Plagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en is incidenteel. Pesten gebeurt vanuit overheersing, is systematisch en dwingt leerlingen in een bepaalde rol. Het belemmert zowel de pester als de gepeste in zijn gezonde ontwikkeling.

Voorbeelden van specifiek pestgedrag

Verbaal

- Vernederen: "Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen".
- Schelden: "Viespeuk, etterbak, mietje" enz.
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je."
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak enz.)
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of echt steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

Fysiek

- Trekken en duwen of spugen
- Schoppen en laten struikelen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen.
- Dwingen om bezit dat niet van jou is af te geven.
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

Isolatie

- Steun zoeken bij andere kinderen dat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingetjes.

Uitsluiten

- Het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

Stelen of vernielen van bezittingen

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

Bijlage 6: Achtergrondinformatie pesten

Korte achtergrondinformatie over de betrokken partijen. In dit hoofdstuk wordt benadrukt dat er vijf partijen betrokken zijn bij het pesten! Alleen als alle vijf de partijen inspanning leveren kan het pestgedrag en de sfeer in de groep veranderen.

Vijf betrokken partijen:

1. Het gepeste kind
2. De pester
3. De meelopers en zwijgende middengroep
4. De ouders
5. De leerkrachten

Iedereen zal het erover eens zijn dat pesten aangepakt dient te worden. Toch zijn er ondanks die overtuiging problemen te verwachten bij de vijf betrokken partijen. Het is immers een beladen en emotioneel probleem. Daarom is onze intentie altijd om alle betrokkenen verder te helpen. Daarvoor is openheid en kwetsbaarheid nodig en het kost tijd om dat te bereiken. Dus werken wij met geduld en begrip en vragen wij van alle betrokken hetzelfde.